

EUROOPA KOHTU OTSUS

7. veebruar 1979*

Märksõnad

1. Asutamis- ja teenuste osutamise vabadus – Asutamislepingu sätted – Isiklik kohaldamisala – Ulatus – Piirid

(EMÜ asutamislepingu artiklid 52 ja 59)

2. Asutamis- ja teenuste osutamise vabadus – Tööstus ja käsitööstus – Füüsilisest isikust ettevõtjad – Juurdepääsu- ja tegevustingimused – Üleminekumeetmed – Nõukogu direktiiv nr 64/427 – Abi saajad – Mõiste

Kohtuasjas 115/78,

mille esemeks on Euroopa Kohtule College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Madalmaade apellatsioonikohus majandusasjades) poolt EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel esitatud taotlus, millega soovitakse saada selles kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

J. KNOORS, keskküttesüsteemide paigaldaja, elukoht Dilsen/Stokkem (Belgia),

ja

MAJANDUSASJADE RIIGISEKRETÄR,

eelotsust nõukogu 7. juuli 1964. aasta direktiivi nr 64/427, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad üleminekumeetmete kohta seoses füüsilisest isikust ettevõtjate tegutsemisega ISICi põhigruppide 23–40 alla kuuluva tootmise ja töötlemise valdkonnas (tööstus ja käsitööstus), artikli 1 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, kodade esimehed J. Mertens de Wilmars ja Mackenzie Stuart, kohtunikud A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco ja A. Touffait,

kohtujurist: G. Reischl,
kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

---

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

Põhjendused

1. College van Beroep voor het Bedrijfsleven esitas oma 9. mai 1978. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse sama kuu 12. kuupäeval, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuse küsimuse, mis puudutab nõukogu 7. juuli 1964. aasta direktiivi nr 64/427, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad üleminekumeetmete kohta seoses füüsilisest isikust ettevõtjate tegutsemisega ISICi põhigruppide 23–40 [Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni koostatud kõikide majandustegevuste rahvusvaheline tüüpklassifikatsioon tööstusharude lõikes] alla kuuluva tootmise ja töötlemise valdkonnas (tööstus ja käsitööstus) (EÜT, 1964, lk 1863), tõlgendamist.

2. Edasisaatmisotsusest ilmneb, et põhikohtuasja hageja, Madalmaade kodanik, kelle elukoht on Belgias, võeti selles liikmesriigis viibimise ajaks palgatöölisena tööle veevarustusettevõttesse ning et ta on alates 1970. aastast töötanud selles riigis torulukksepp-paigaldajana iseseisva ettevõtte juhi ametikohal.

3. Kui ta pöördus Madalmaade pädevate ametiasutuste poole taotlusega töötada samal ametikohal oma päritoluriigis, vastati talle keeldumisega, tuues põhjenduseks, et tal puudub Madalmaade õigusnormidega nõutav erialane kvalifikatsioon.

4. Madalmaade ametiasutused vastasid asjaomasele isikule sellega seoses, et talle ei laiene Vestigingswet Bedrijven 1954 (ettevõtteseaduse) artikli 15 lõike 1 c sätteid, mille kohaselt võib anda loa teatavatel ametikohtadel töötamiseks alates hetkest, mil sellise loa väljastamine ettevõtjale alal nähakse ette Euroopa Ühenduse Nõukogu direktiivi sätetega.

5. Küsimust täpsustati Madalmaade majandusasjade riigisekretäri kahe järjestikuse otsusega, mille kohaselt Madalmaade kodanikuna ei laiene avalduse esitajale vastava direktiivi sätteid, milles nähakse ette, et kui liikmesriigis on teatavatele majandustegevustele juurdepääsu aluseks teatava kindla erialase kvalifikatsiooni omamine, tunnustab liikmesriik sellise kvalifikatsiooni piisavaks tõendiks asjaomase tegevusega tegelemist teises liikmesriigis.

6. Hageja leiab omalt poolt, et direktiivi 64/427 kohaselt oleksid Madalmaade ametiasutused pidanud talle nõutava loa andma.

7. Selle vaidluse lahendamiseks on College van Beroep voor het Bedrijfsleven esitanud järgmise küsimuse:

Kas nõukogu 7. juuli 1964. aasta direktiivi nr 64/427, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad üleminekumeetmete kohta seoses füüsilisest isikust ettevõtjate tegutsemisega ISICi põhigruppide 23–40 alla kuuluva tootmise ja töötlemise valdkonnas (tööstus ja käsitööstus), tuleb mõista sellises tähenduses, et mõiste „subjekt“ selle direktiivi artikli

1 lõike 1 tähenduses laieneb ka isikutele, kes on ja on alati olnud ainult vastuvõtva riigi kodanikud?

8. Direktiivi 64/427 isikliku kohaldamisala määratlemisel tuleb lähtuda ühelt poolt selle direktiivi eesmärgist ja teiselt poolt sätetest, mis moodustavad selle direktiivi aluse ja raamistiku, sealhulgas 18. detsembri 1961. aasta teenuste osutamise vabaduse ja asutamisvabaduse piirangute kaotamise üldkavadest ja asutamislepingu asjaomastest sätetest.

9. Direktiivi 64/427 ülesandeks on soodustada asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse elluviimist tööstuse ja käsitööstuse valdkonna paljude erialade puhul, seni kuni enne selle valdkonna täielikku liberaliseerimist ühtlustatakse eri liikmesriikides juurdepääs kõnealustele tegevustele.

10. Täpsemalt võetakse selle direktiiviga arvesse raskusi, mis tulenevad asjaolust, et teatavates liikmesriikides on kõnealuste valdkondade puhul tegemist vaba juurdepääsu ja tegevusega, samas kui teistes liikmesriikides on kehtestatud enam või vähem ranged nõudmised, mis hõlmavad erialase koolituse tunnistuse omamist teatavatel kutsealadel tegutsemiseks.

11. Selle vastuolu lahendamiseks on direktiivi artiklis 3 sätestatud, et kui teatavas liikmesriigis on juurdepääsuks mõnele direktiivis osutatud kutsealale või neil kutsealadel tegutsemiseks on nõutav teatav kindel erialane kvalifikatsioon, „peab see liikmesriik tunnustama kutseoskuste piisava tõendina tegelikku töötamist kõnealusel ametikohal teises liikmesriigis“.

12. Mainitud artiklis on samuti täpsustatud, kuidas tuleb mõista teataval kutsealal „tegelikku töötamist“, eeskätt on kindlaks määratud minimaalne kestus, mille jooksul peab vastav isik olema nimetatud ametikohtadel töötanud.

13. Seevastu sama direktiivi artikkel 5 reguleerib olukorda, kui liikmesriigis, kus mõnel loetletud ametikohal töötamiseks ei ole vaja omada kindlaksmääratud tõendit vastava kvalifikatsiooni omamise kohta, soovib töötada isik, kes pärineb liikmesriigist, kus vastavat kvalifikatsiooni nõutakse.

14. Direktiivi isiklik kohaldamisala on valdavalt sätestatud direktiivi artikli 1 lõikes 1, mille kohaselt „liikmesriigid võtavad allpool toodud tingimustel järgmised üleminekumeetmed seoses üldkava jaotises I loetletud füüsiliste isikute ja äriühingute tegevuse kohta nende territooriumil ja seoses teenuste osutamisega töötleva tööstuse sektoris nende isikute ja äriühingute, edaspidi subjektide poolt“.

15. Teenuste osutamise vabaduse piirangute kaotamise üldkava jaotise I esimeses lõigus on määratletud subjektidena „ühenduses elavad liikmesriikide kodanikud“, tegemata seejuures asjaomaste isikute vahel vahet nende rahvuse või elukohariigi põhjal.

16. Sama põhimõte on üle võetud ka asutamisvabaduse piirangute kaotamise üldkavasse, mille esimeses ja kolmandas lõigus on määratletud subjektidena „liikmesriikide kodanikud“, tegemata vahet rahvuse või elukohariigi põhjal.

17. Seega võib väita, et direktiivi nr 64/427 sätetes kasutatakse selle direktiiviga hõlmatavate „subjektide“ mõistet laias tähenduses, mille kohaselt direktiiviga ette nähtavaid vabadusi võivad kasutada kõikide liikmesriikide kõik kodanikud, niipea kui nad satuvad objektiivselt mõnda direktiiviga hõlmatavasse olukorda, seejuures ei ole lubatavad nende elukohariigist või nende rahvusest tulenevad erinevused nende kohtlemisel.

18. Seega võivad selle direktiivi sätetele osutada kõikide liikmesriikide kodanikud, kes satuvad olukorda, kus direktiivi sätteid kohaldatakse ning seda sõltumata liikmesriigist, kust nad pärinevad.

19. Sellist tõlgendust põhjendavad asutamislepingu artikli 3, punktis c ja artiklites 48, 52 ja 59 sätestatud isikute vaba liikumist ja teenuste osutamise vabadust tagavad nõuded.

20. Neid ühenduse süsteemi põhivabadusi ei oleks võimalik täiel määral rakendada, kui liikmesriikidel oleks õigus keelduda ühenduse õigusnormide kohaldamisest nende isikute puhul, kes on kasutanud liikumis- ja asutamisevabadusega pakutavaid võimalusi ning kes on nende abil omandanud direktiivis osutatud kvalifikatsiooni liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole.

21. Madalmaade valitsus on sellise lähenemisviisi vastu väitnud, et artikli 52 lõikega 1 kaotatakse „piirangud, mis kitsendavad liikmesriigi kodaniku asutamisevabadust teise liikmesriigi territooriumil“, kusjuures sama artikli lõigus 2 on sätestatud, et asutamisevabadus hõlmab õigust alustada füüsilisest isikust ettevõtjana neil tingimustel, mida „oma kodanike jaoks“ sätestavad selle riigi seadused, kus niisugune asutamine toimub.

22. Selle väite kohaselt ei käsitle asutamisleping liberaliseerimisprotsessi subjektidena selle riigi kodanikke, kus asutamistegevus toimub, nende isikute olukorda reguleerivad seega täiel määral siseriiklikud õigusnormid.

23. Lisaks sellele juhib Madalmaade valitsus tähelepanu ohule, et liikmesriigi kodanikud ei allu siseriiklikult kehtestatud nõuetele täienduskoolituse puhul, kui neil on lubatud tuua omaenda riiklike ametiasutuse vastu välja direktiiviga loodud võimalusi.

24. Kuigi on õige, et asutamisevabadust ja teenuste osutamise vabadust käsitlevaid sätteid ei saa kohaldada olukordades, mis on täiel määral liikmesriigisisised, ei saa artiklis 52 tehtud viidet „liikmesriigi kodaniku asutamisevabadusele“ teise liikmesriigi territooriumil tõlgendada sellisel viisil, et välistatakse õigus kasutada ühenduse õigusnormiga antud õigust teatava liikmesriigi enda kodanikele, kui need, elades alaliselt teise liikmesriigi territooriumil, on saanud seal ühenduse õigusnormidega tunnustatava kvalifikatsiooni, ja

asuvad olukorras, mille puhul kõik teised samalaadses olukorras olevad isikud saavad kasutada asutamislepinguga tagatud õigusi ja vabadusi.

25. Samas ei saa jätta arvestamata liikmesriigi õiguspärast huvi takistada seda, et asutamislepinguga loodavate võimaluste abil püüavad teatavad tema kodanikud liigselt eirata siseriiklike õigusnormidega sätestatud nõudeid täienduskoolituse kohta.

26. Antud asjaolude puhul tuleb siiski tunnistada, et võttes arvesse kõnealuseid tegevusalasid, on direktiivi nr 64/427 artiklis 3 sätestatud täpsed nõuded erialase tegevuse nõutava kestuse kohta piisavad selleks, et vältida neis valdkondades Madalmaade valitsuse poolt välja toodud liialduste ohtu.

27. Lisaks sellele tuleb rõhutada, et nõukogul on asutamislepingu artiklis 57 antud volituste alusel alati õigus kõrvaldada võimalike seadusrikkumiste algpõhjus, tagades täienduskoolituse nõuete ühtlustamise eri liikmesriikides.

28. Seega tuleb esitatud küsimusele vastata, et nõukogu 7. juuli 1964. aasta direktiivi nr 64/427, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad üleminekumeetmete kohta seoses füüsilisest isikust ettevõtjate tegutsemisega ISICi põhigruppide 23–40 alla kuuluva tootmise ja töötlemise valdkonnas (tööstus ja käsitööndus), tuleb tõlgendada sellises tähenduses, et selle artikli 1 lõikes 1 osutatud mõiste „subjektid“ hõlmab ka isikuid, kes on „vastuvõtva“ liikmesriigi kodanikud.

Kohtukulud

29. Kohtule oma märkused esitanud Madalmaade Kuningriigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata.

30. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus College van Beroep voor het Bedrijfslevenis poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimusele, mille College van Beroep voor het Bedrijfsleven esitas talle oma 9. mai 1978. aasta määrusega, otsustab:

Nõukogu 7. juuli 1964. aasta direktiivi nr 64/427, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad üleminekumeetmete kohta seoses füüsilisest isikust ettevõtjate tegutsemisega ISICi põhigruppide 23–40 alla kuuluva tootmise ja töötlemise valdkonnas (tööstus ja käsitööndus), tuleb tõlgendada sellises tähenduses, et selle artikli 1 lõikes 1 osutatud mõiste „subjektid“ hõlmab ka isikuid, kes on vastuvõtva liikmesriigi kodanikud.

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Pescatore

Sørensen O'Keeffe Bosco Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. veebruaril 1979 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutscher